

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

צח.

עין משפט נר מצוה

זו א מיי פט"ו מהל'
שנת הלכה כל סמג
לאון סה טושיע ח"ח סי'
שנב טעף א:
יז ב מיי פ"ב מהל' שנת
הלכה יד:
יח ג מיי פ"י מהלכות
ס"ח הלכה ה סמג
עש"כ כה טושיע י"ד סי'
רפס טעף ה:
יט ד מיי פ"א מהל'
מפלין הלכה ז
טושיע י"ד סי' רעו ונדב
אלפס הלכות ס"ח דף
סח.:

רבי נסים גאון

הא מני בן עזאי היא דאמר
מהלך בעמוד דמי. עיקר
דבריו בפרק יציאות
השבת. תנו רבנן המוציא
מחנות לפלטיא דרך טטיו
חייב וכן עזאי פטור.
ואמרי' בשלמא בן עזאי
קסבר מהלך בעמוד דמי.

רבינו חננאל (המשך)

עסקין, דהאכ"י והכי
מדבר דשבת היא ולא
אייתי לאיתויי מרשות
הרבים לרשות היחיד,
ואע"פ שהוא דרך
כרמלית אלא על ידי
גלילא. איבעית אימא
באיסקופה שאינו אריך
וסתם כחבי קודש עיוני
מעייני בהו, ועל ידי
גלילא הוא הענין. לפיכך
לא יחשיבין דילמא מפעיל
להו בידים. וניחוש
בלימא מעייני בהו ברשות
הרבים והשליש מלעיוני,
ומפעיל להו בידיה לרשות
היחיד. ודחינן כיון שלא
(א) נחבון לעקור כדי
להניח אלא כדי לעיין,
אע"פ שמהלך והכנסו לא
מחייב. אי ימי כבן עזאי
דאמר מהלך בעמוד
דמי. ואפילו (ג) עמד
(כ) [בכרמלית] (והניח)
[והביא] מרשות הרבים
לכרמלית, ומכרמלית עקר
הניח ברשות היחיד, דכי
האי גזנא לא מחייב.
ואקשינן ויחוש דילמא
זריק להו מרשות הרבים
לרשות היחיד שאין שם
עמידה. והאמר ר' יוחנן
מודה בן עזאי בבורק
שוהיב. ופרקינן זאת
אומרת אין מודיקין כחבי
קודש. היה קורא בראש
הגג כו'. ואוקימנא
מתני' כולה ר' יהודה
היא. והכי קנתי, כמה
דברים אמורים בכותל
משופע דהא נח. לפיכך
הופכו על הכתב ומניחו.
ואע"ג דלא התירו
הזכרים לכותבי ספרים
להפוך יריעה על פניה,
אלא אם פורס עליה
בגד. הכא משום [ביוקין]
כחבי הקודש התירו
ההפוך הספר על פניו.
והני מילי בכותל
משופע דנת הספר עליו

וא"י אמרת באיסקופה הנדרסת מה ל' תוך ארבע אמות מה
ל' חוץ ארבע אמות. משום דקאי עליה דרבה מקשי לרבה
והוא הדין דהאי פירכא נמי הוא לר' יהודה דלוקי רישא כר"ש:
א"ר אמר אביי הכא באיסקופה ברמלית עסקין. וא"ת והא
לא מפליג אביי צין כרמלית לרה"ר
לקמן (טז). גבי לא יעמוד אדם כרה"ר
ישתה כרה"ר ואיצטעא להו כרמלית
מאי ואמר אביי היא היא ואין לוומר
דדוקא ככתבי הקדש שרי הכא משום
ציון אצל בשר מילי אסור דלקמן
(דף קג). משמע דליכא שבות כלל
באיסקופה כרמלית גבי דחומכין
יבולת דקאמר ולא מי אוקימנא
באיסקופה כרמלית ורה"ר לפניה
וכיון דלאגודו צידו אפילו שבות נמי
ליכא משמע דלא הו' שבות לא הוה
שריין גבי כתבי הקדש משום דשבות
דמקדש כרמלית לא המירו ואור"י
דגבי שמה שייך למיגור טפי שמה
יצא אצלו וכן מחטת התמונה לו
צננדו דלסריין ללאת זה מצעוד יוס
שמה ילא משחשיכה דמייית לה
ההיא דלקמן צפ"ק דשבת (דף יא):
צנהו שייך למגור טפי גזירה לגזירה
מההיא דהכא וא"ת כיון (א) דפרישית
דספר דהכא לאו דוקא מאי איריא
דנקט ספר משאר מילי ולפי ההוא
לישנא דמסקינן דסתם כתבי הקדש
עיוני מעיין זהו ינחא דספר הו'
דווקא ו"ל דנקט ספר לאשמועינן
דבראש הגג לא יגולל אצלו לאפדקי
מדריש שמעון דאמר שאין לך דבר
משום שבות עומד כפני כתבי הקדש:
והאמר רבא המעביר חפץ
מתחלת ארבע אמות
ארבע והעבירו דרך ע"יו חייב.
פירש בקונטרס דרך עליו למעלה
מיו"ד שהוא מקום פטור ומימה לר'
לדמייית מדרכא הוה ליה לאתויי
מת"ק דכן עזאי דאמר שפ"ק דשבת
(דף ה): המוציא מחנות לפלטיא דרך
סטיו חייב דהיינו דרך מקום פטור
וע"כ שמע' ליה ההיא צרימא
דבסמוך מייית מילתא דכן עזאי וכן
קשה לקמן (טז). גבי עומד אדם כרה"ר
ומלטל כרה"ר צלצל דאם יוסיא
חזן ל' אמות וקאמר צננדא הא
הויא חייב חטאת לימא מסייע לרצא
דאמר המעביר חפץ כו' ופירש שם
הקונטרס דמתני' נמי מיירי בעומד
על הגג שלמעלה מ' דהו' כעין
ההיא דרצא דאיירי כמעביר דרך
עליו וקשה לפירושו דגג מאן דכר
שמה דרשות היחיד קמני צממתי
ולא גג וע"ק דצפ"ק דשבת (דף מ):
גבי עומד אדם על האיסקופה כו'

מסיק וצלצל שלא יעול מצעל הצית ויתן לעני ומעני ויתן לבעל
הצית ואם נעל ונתן שלשמן פטורין וקאמר ליהו תיובתא דרצא
דאמר רבא המעביר חפץ כו' ומאי קושיא ה"ל למימר דרצא סבר
כרצנן דכן עזאי לך נראה לר' לפרש דרך עליו כפי ר"ח שפירש
צפ"ק דשבת (ט) דרך עליו היינו מימניו לשמאלו דהוה סלקא דעתך
דמעביר מאד ימינו לשמאלו דרך גופו דהוה חשונה כמנוחה אפי' כפי
חייב דחשונה כמנוחה דהא מהלכות היא ודאמר חמי שפיר דההיא
(א) עומד אדם על האיסקופה דהכא ודלקמן איירי שעומד במקום
אחד ואינו וז ממקומו ומעביר מכאן לכאן דרך גופו ואיירי (ב) לקמן
כגון שמשלים ארבע על ידי זריקה ולהכי לא מיייתי אלף מדרצא
גבי עומד אדם על האיסקופה כו'

מני. מתני' דלא גזר: ר"ש היא דאמר. לא גזר שבות ככתבי
הקדש דאי ר' יהודה הא אמר אס מסולק מן הארץ מלא החוט
ללא נח הוא דגוללו אצלו דליכא למגור מידי דלא דמי לנפילה כלל
אצל הונח כל דהו אסור דגורין איגודו צידו אטו היכא דנפל
כוליה: הנדרסת. לעולם איסקופה
רה"י היא אצל נדרסת דרגל הרצים
עוברת דרך לה וצמקוס דדריסת
רגלי בני אדם עומדין ארכא ציון
כתבי הקדש ולהכי שריה לגוללו אצלו
דלא דמיא לקורא כגג דהתם ליכא
ציון כולי האי משום הכי היכא דנת
גזר רבי יהודה אצל זהא מודה
דכיון דלאגודו צידו ושבות צננדא
הוא לא גורין: סוף ארבע אמות.
אקורא על האיסקופה קאי ולא ידענא
היכא הוא. תוך ארבע אמות שלא
תגלגל הספר עד ארבע אמות
צקרקע: מה לי חוץ לארבע. הא
כולה שבות היא דלאגודו צידו ומה לי
מעביר ד' אמות ברשות הרבים מה
לי מכניס מרשות הרצים לאיסקופה
רשות היחיד (א) דהא קשרית לה משום
דלאגודו צידו ויש כאן משום ציון וכי
הכי דשרית להכניס מרשות הרצים
לאיסקופה הכי נמי אית לן למישרי
להעביר ד' אמות כרה"ר: איסקופה
כרמלית. רחצה ארבעה ואין גובהה
עשרה וחובה לה רשות הרצים ולפיכך
הימנה רשות היחיד: ומיייתי ליה.
מרה"ר לאיסקופה אין כאן חיוז
חטאת ואפילו אין אגודו צידו דהא
מרשות הרצים לכרמלית מעייל הכא
דלאגודו צידו שרי ליה לכתחלה:
חייב חטאת. שמעביר ארבע אמות
כרה"ר הכא דלאגודו צידו לא שרי
ליה לכתחלה: נמי גזר. לרבי
יהודה דגזר שבות חף ככתבי הקדש
גזר דילמא נפל כוליה מידי ואולי
ושקיל ליה ברשות הרצים ומיייתי ליה
כרגלי בתוך הצית דרך האיסקופה
וקא מעייל מרשות הרצים לרשות
היחיד: וזי סימא וכו' דרך עליו.
למעלה מראשו שעקרו מרשות הרצים
והוליכו דרך למעלה מראשו והניחו
לסוף ארבע חייב ואע"ג דאיריא
מקום פטור דגובה (א) ואין צו מקום
רומז ארבעה אמות כיון דלא נח
צמקוס פטור לא מהני הכא נמי לא
מהני כיון דלא נח באיסקופה אע"ג
דדריס עלה לאו הנחת גופו הוא
אלא א"כ עמד לפוש: באיסקופה
ארכה. שיש לה משך גדול כרחצה
מרשות הרצים עד תוך הצית דאי
נמי נפל כוליה מידי לא אית ליה
חיוז חטאת דלדחי נוכח ועומד
לפוש על האיסקופה והדר מעייל

ליה: סתם כתבי הקדש עיוני מעייני זהו. כי מטי צמקוס
והרי עומד ככרמלית: ודילמא. נפיל כוליה לרה"ר ושקיל ליה
ומעייני ציה התם ומעיייל להו להדיא לצית ולא קאי באיסקופה מידי:
מהלך כעומד דמי. הלכך ליכא למיגור מידי דאי נפיל כוליה
ומעיייל ליה כיון דדריס על האיסקופה הרי הוא כעומד ככרמלית
ואין כאן חיוז חטאת: דא"ר יוחנן. צפ"ק דשבת (דף י). דזריק לאו
כעומד דמי: לפיכך. יריעת קלף על פניה להגין עליה שלא יעלה
אבק על האותיות: לא אפשר. שאין לו בגד לפרוס: והא לא נח. ואפי'
שבות ליכא: צבותל משופע. דכיון דצולט למטה נח על צליטתו:
למטה

אע"ג דידע לנצרייתא דכן עזאי: **הכא** **אא** אפשר. פי' בקונט' משום דאין לו בגד מוונח וצנחם פי' כן דאפי' יש לו מנחתו טעם דאסור
לגוללו אצלו אסור לפרוש שום בגד: **והא** **אא** נח. הוה מני לאוקמא כר"ע דאית ליה (א) קלוטה כמי שהונחה דמיא אלף ינחא ליה לאוקמא אפי'
כרצנן ואע"ג דאם הוסיא ידו מליאה פירות לחוך אמר צריש מסכת שבת (דף ג): דאסור להחזירה לא דמי להכא דהתם גזרינן גופו כרה"ר וידו
כרה"ר אטו גופו וידו כרה"ר דלא איכא אסורא דאורייתא אי הדר מעייל לה דהרי נח אצל הכא אפי' הוה כוליה ספר התם אכתי לא נח:

(א) [לקמן טז]. שבת מ:
וע"פ (ב) [שבת ה: חבובות
לא: א] (ג) שבת ו (ד) כד"י
כא, (ה) [מסכת סוטה פ"ג
ה' יב, א] (ו) [שם הלכה ד'
ו"ו ע"פ, א] (ז) שבת ה:
(ח) דפריך דספר וכו' כ"ל
ר"ש [בפ"ד הר"ש ל' מנה
לפיכך מן דפריך על
דפרישית, (ט) שם ד"ה
לימא, (י) שם ר"ל (יג), (שבת
לז].

הגהות הב"ח

(א) גמ' צמקוס
הנדרסת: (ב) שם
דאדחיב הכי: (ג) שם
ד"ה מה לי וכו' רשות
היחיד הוא לא קשרית לה
אלא משום דלאגודו:
(ד) ד"ה וזי סימא וכו'
דגובה עשרה ואין צו:
(ה) חוב' ד"ה והאמרו וכו'
דהאי דעומד וכו' ומעביר
מכאן לכאן דרך גופו ולהכי
לא מיייתי אלא מדרבא
אע"ג דידע לברייחא
דכן עזאי ואיירי לקמן
כגון שמשלים ארבע על
ידי זריקה הס"ד:

מוסף רש"י

והעבירו דרך עליו.
שהגביהו למעלה מעשרה,
דלא שלט ציה אורי הכי
והו' מקום פטור. חייב.
כי הדר אמתה ואע"ג
דדרך מקום פטור חז'
(שבת ט). והא לאו חז'
ואמאי אסור לגולל אצלו
(שבת ה). בכותל
משופע. גולל מנחתה
ומתר מנחתה. דנת על על
אמות שפוט (שם).

רבינו חננאל

ומתני' ר' שמעון היא
דאמר אין דבר משום
שבות כגון זה דגולל,
עומד בפני כתבי הקדש.
ורישא וספא ר' שמעון,
ומציעתא ר' יהודה.
ורבה אוקמה באיסקופה
נדרסת, דאמור דלא
נידריס כחבי הקדש
שרו רבנן. ונדרחו דברי
רבה. ואוקמה (א) אבוי
באיסקופה. כרמלית
ורשות הרבים עוברת
לפניה. תוך ד' אמות
ברשות הרבים, דאי נפיל
ומייית לה לא אית ליה
חיוז חטאת לא גזר רבנן
לגוללו אצלו (ככרמלית)
[בכרמלית]. חוץ ליה
אמות ברשות הרבים דאי
מיייתי ליה נמצא מעביר
ד' אמות ברשות הרבים
וחייב חטאת, גזר רבנן
לגוללו אצלו (ככרמלית)
[בכרמלית]. ואקשינן תוך
ד' אמות (ב) [צריח
הרבים נמי גזריה דילמא
מעיייל ליה (ג) [ברשות
הרבים לרשות היחיד. וכי
תימא כיון דמספקא ליה
כרמלית בין רשות הרבים
לרשות היחיד, אי מפעיל
ליה דרך כרמלית לא
מחייב. והא אמר רבא
המעביר חפץ מתחלת ד'
לסוף ד' והעבירו דרך
עליו חייב. והו"א
המעביר דרך עליו כאילו
למעלה מעשרה מעשרה
(כ) [ברשות הרבים אלא
שהוא חשוב (ב) מקום
פטור, ואפילו הכי חייב.
בפריק באיסקופה אריך